**Inbreng / suggesties externen t.b.v collegeprogramma 2022-2026**

**Door: TOP**

Geacht college,
Graag maken wij gebruik van uw uitnodiging om te reageren op het coalitieakkoord 2022-2026 Verbinden, Verbeteren en Vernieuwen, en input te leveren voor het collegeprogramma.
Al sinds een aantal jaren zijn de ondernemers vanuit Edam-Volendam verenigd in het Toeristisch Ondernemers Platform, met als doel; het versterken van het duurzame toerisme in onze mooie gemeente. Wij onderschrijven de tekst in het coalitieprogramma over kwaliteitstoerisme. Dit zijn de bezoekers die een positieve bijdrage leveren aan de lokale economie en het imago. Ook wij zijn van mening dat er nog veel te winnen valt en dragen ons steentje hieraan graag bij.

Sinds vorig jaar maakt ook het Cultuurplatform deel uit van het TOP en trekken we gezamenlijk op. Vanuit de gemeente zijn verschillende ambtenaren betrokken bij het platform.
Ook in het coalitieakkoord wordt een verbinding tussen economie, toerisme en kunst en cultuur gemaakt. Deze keuze ondersteunen wij zeer. Het coalitieakkoord is echter nog weinig concreet over wat de keuzes en speerpunten zijn van dit college. Er is de afgelopen jaren veel beleid ontwikkeld en vastgesteld. Het TOP heeft een projectenplan en er liggen onderzoeksrapporten van externe bureaus die voorstellen doen hoe wij al het moois wat wij als gemeente te bieden hebben meer zichtbaar kunnen maken voor de bezoeker. Het TOP en het Cultuurplatform zien graag daadkracht van dit college om van beleid naar uitvoering te komen. Na jaren van praten, dure bureaus en rapporten willen wij van dit college nu actie zien. Ondanks de inzet en betrokkenheid van velen merken wij dat de energie er bij ons uit gaat. Uiteraard snappen wij dat niet alles kan. Een duidelijke visie/koers van het college vereenvoudigt het maken van keuzes. Keuzes en prioritering waar wij graag bij worden betrokken. Er zijn bij de gemeente financiële middelen gereserveerd (€ 37.500) die hiervoor kunnen worden benut.

Het meer stimuleren van fietstoerisme is belangrijk voor de verbinding tussen de drie kernen Volendam, Edam en Zeevang. Hierbij merken wij op dat de dijkwerkzaamheden (zie zeker tot 2025 zullen plaatsvinden in ons gebied) en afsluitingen een belemmerende factor zijn. Wij vragen het college om samen met de Alliantie Markermeerdijken en HHNK te kijken naar tijdelijke oplossingen hiervoor. Het TOP is niet tegen het verhogen van de toeristenbelasting. Wel zijn wij van mening dat de meeropbrengsten ook ten goede moeten komen aan het duurzame toerisme.
Wij zijn benieuwd naar uw reactie en de wijze waarop onze inbreng en die vanuit de coalitie partij programma's wordt verwerkt in het collegeprogramma.
Met vriendelijke groet,
Danny van Noorden
Plv voorzitter TOP

**Door: cultuurplatform**

Geacht college,
Graag maken wij gebruik van uw uitnodiging om te reageren op het coalitieakkoord 2022-2026 'Verbinden, Verbeteren en Vernieuwen' door input te leveren voor het collegeprogramma.

**Formaliseren status Cultuurplatform**
Al sinds 2013 zijn culturele organisaties in Edam-Volendam verenigd in het Cultuurplatform, met als doel: het versterken van het culturele veld in onze mooie gemeente en meer zichtbaarheid geven

aan kunst en cultuur. Het Cultuurplatform is het adviesorgaan dat de verbinding legt tussen het veld en de politiek. Deelnemers eraan zijn verbonden met een veelheid aan culturele organisaties in de gemeente.
*Het Cultuurplatform heeft de wens dat de adviesstatus wordt geformaliseerd zoals in meer gemeenten het geval is.*

**Belang kunst en cultuur**
Kunst en cultuur verrijken de samenleving. De coalitiepartijen zien kunst en cultuur op lokaal niveau als een belangrijk onderdeel in het streven naar een optimale woon-, leef- en werkomgeving. Kunst en cultuur is belangrijk voor de samenleving: het zorgt voor verbinding en ontmoeting en het biedt kansen voor ontwikkeling van individuen.
Wij onderschrijven de tekst in het coalitieprogramma over kunst en cultuur. In het coalitieakkoord wordt ook een verbinding tussen kunst en cultuur, economie en toerisme gemaakt. Deze keuze ondersteunen wij zeer. De verbinding met de activiteiten vanuit de toeristische invalshoek krijgen meer aandacht door de samenwerking tussen het TOP en het Cultuurplatform en de samenwerking in de MRA. Sinds vorig jaar is er nauw overleg met het TOP en liggen er concrete afspraken voor concrete samenwerking. Immers: geen toerisme zonder cultuur en geen cultuur zonder bezoekers.
Vanuit de gemeente zijn verschillende ambtenaren betrokken bij het platform, waaronder de cultuurcoördinator die een belangrijke rol speelt in de organisatie, verbinding en vernieuwing binnen het platform.
*We willen graag dat de gemeente het belang van samenwerking tussen TOP en Cultuurplatform onderschrijft en daar concrete vorm aan geeft.*

**Relatie cultureel veld – gemeente**
Vele organisaties en vrijwilligers zijn actief betrokken bij kunst en cultuur in onze gemeente. Zij verdienen alle waardering en erkenning.
*Versimpeling van de procedures die gemoeid zijn met de subsidies is gewenst.*
Het Cultuurplatform gaat na of de stichtingsvorm meer passend is dan de huidige vorm van platform.
*Vertegenwoordigers van het Cultuurplatform overleggen hierover graag met de gemeente.*

**Rol cultuurcoördinator**
De cultuurcoördinator speelt een belangrijke rol in de uitvoering van de programmalijn zichtbaarheid en imago van de cultuurnota en de programmalijn inclusie door kunst en cultuur.
*De inzet van de cultuurcoördinator moet behouden worden in de komende jaren om handen en voeten te kunnen geven aan het beleid.*

**Innovatie en versterking erfgoedsector**
Edam-Volendam herbergt vele talenten, vooral op het gebied van zang en muziek. Binnen- en buitenschoolse muziek- en cultuureducatie voor de jeugd is belangrijk en de bibliotheek, muziekschool, CBW, musea en scholen werken goed samen om inwoners te laten participeren en kennis te laten maken met kunst en cultuur.
Cultureel erfgoed heeft een grote betekenis en aantrekkingskracht voor de gemeente en verdient het om haar aantrekkingskracht te behouden, ook voor toekomstige generaties bewoners en bezoekers. Innovatie en versterking van de erfgoedsector is gewenst.
*Initiatieven van onderop voor culturele evenementen moeten worden gestimuleerd en gefaciliteerd.*

Wij zijn benieuwd naar uw reactie en de wijze waarop onze inbreng en die vanuit de coalitie partij programma's wordt verwerkt in het collegeprogramma.
Met vriendelijke groet,
Het Cultuurplatform, met vertegenwoordigers van:
Het Volendams Museum
Het Edams Museum

Grote Kerk Edam
Grote Kerk Oosthuizen
PX
Stichting Etersheimerbraak (Het Schooltje van Dik Trom, Molenstichting Zeevang, Archeologisch Minimuseum De Waterwolf)
Bibliotheek Waterland
Don Boscocollege (docente kunst en cultuur)
Kaaspop
Klaphekfestival
Stichting Joods Verleden Edam
Stichting Muziekdag Edam
Dameszangkoor DZKO
Kunstenaars: Rob Cerneüs, Donna Schilder

**Door: Cultuurplatform**

## MANIFEST 2022

**Voor Kunst en Cultuur**
*Geen cent eraf. Geld erbij!*

**Het Cultuurplatform Edam-Volendam,**
bestaande uit vertegenwoordigers van het Edams Museum, Volendams Museum, Het Schooltje van Dik Trom, Stichting Etersheimerbraak, erfgoedinstellingen, beeldend kunstenaars uit Edam, Volendam en de Zeevang, kernpodium PX, CBW Edam-Volendam, Bibliotheek Waterland en het onderwijs,

**werkt samen aan:**
- een overzicht van het cultuuraanbod via www.cultuuredamvolendam.nl;
- een jaarlijks terugkerende Kunstmaand waarin het culturele veld zich
- presenteert;
- de Kunstenaar des Waterlands Campagnes;
- de invulling van jaarthema's (EuroArt, 1572, Geboorte van Nederland).

**Het constateert:**
- dat onze inwoners kunst en cultuur nodig hebben voor een fijn
- leefklimaat;
- dat er keihard gewerkt wordt aan een gevarieerd en sterk aanbod;
- dat onze gemeente 4 keer minder uitgeeft aan cultuur dan gemeenten
- die 4 keer kleiner zijn dan wij;
- Dat het risicovol is om vrijwel uitsluitend te vertrouwen op (senioren)
- vrijwilligers;
- dat continuïteit en innovatie hierdoor onder druk staan;
- dat het culturele veld vindt dat het ondergewaardeerd wordt!

**Het vindt:**
- dat de gemeente meer blijk moet geven van waardering: in geld, maar
- ook in interesse en in meedenken;
- dat het culturele veld nog meer als ondernemers kan werken: met durf,
- creativiteit en innovatie.

**Het eist:**

- Meedenken bij beleidsontwikkeling
- Waardering voor bestaand aanbod
- Stimulering voor nieuw aanbod
- Meer ondersteuning door ambtenaren en cultuurcoördinator

**Kortom: geen cent eraf, maar geld erbij!**

**Het adviseert** voor de nieuwe cultuurnota:

1. Focus op talentontwikkeling jongeren
2. Behoud van activiteiten voor kwetsbare ouderen
3. Een basissubsidie voor de vele cultuurparels
4. Helpdesk voor subsidie- en fondswerving, verzekeringen, crowd-funding
5. Groter werkbudget voor cultuurcoördinator voor kleine initiatieven
6. Samenwerking tussen TOP en Cultuurplatform: geen toerisme zonder cultuur
7. Pop-up-mogelijkheden voor kunstenaars en nieuwe initiatieven
8. Onderzoek naar mogelijkheid voor museum Spaandercollectie, ateliers en depot (al dan niet als onderdeel van het nieuwe gemeentehuis).

**Input Lijst KRAS**

*Kleinschalige woningbouw + groene invulling Meidoornstraat*
In tijden van crisis wordt van ons gevraagd om oplossingen te bedenken om de enorme woningdruk enigszins te verlichten. De oude Vincentius-school, of beter gezegd de contouren van het oude schoolgebouw, namelijk laagbouw en zoveel mogelijk ruimte tussen de woningen in de Meidoornstraat en de school, biedt kansen om kleinschalige bebouwing van maximaal 2 bouwlagen met een groene inrichting mogelijk te maken. Niet perfect, maar wel aanvaardbaar in deze tijden van crisis. Daarom het dringende advies om te onderzoeken of dit voorstel haalbaar wordt geacht.

*Brijkje*
Wat wij als Lijst KRAS zeker moeten noemen is dat er helemaal niets vermeld wordt over het Brijkje in het coalitieakkoord. Dit gebied is al tientallen jaren een doorn in het oog voor vele Volendammers en buitenstaanders. Wij zouden het zeer op prijs stellen als dit meegenomen zou worden in uw collegeprogramma, waarbij geprobeerd zal worden om de gemeente en eigenaren op een lijn te krijgen zodat er eindelijk iets aan dit gebied gedaan kan worden. Wij denken dat u daar vele Volendammers heel er gelukkig mee zou maken.

*Fietsenstalling centrum Volendam*
Een ander groot probleem is dat er al jaren een parkeerprobleem is voor fietsen. De St. Jozef klaagt zeker 1 x per maand in de Nivo dat dit zo langzamerhand ondragelijk wordt en dat er echt een oplossing bedacht moet worden. Zelf denken wij aan een bewaakte fietsenstalling op het terrein van de afgebrande shoarmazaak op het Noordelijk havenhoofd, en een bewaakte fietsenstalling achter de zeilenmakerij achter het Zuidelijk havenhoofd. Zodat je en de problemen in de Jozefstraat en op het Pellersplein kunt oplossen.

*CAI / Glasvezel*
Het vorige college heeft een onderzoek in gang gezet naar welke externe partij het meest geschikt is om samen met de gemeente Edam-Volendam een glasvezelnetwerk aan te leggen in Edam en Volendam en onder welke voorwaarden. Los van de uitkomst van dit onderzoek is Lijst KRAS voorstander van het verkopen van de CAI. Om een aantal redenen:

- Het risico bestaat dat er nog een andere partij glasvezel aanlegt in Edam-Volendam terwijl de

gemeente nog aan het voorbereiden is. Waarna het eigen netwerk weinig zin heeft. Volgens wethouder Dijkshoorn heeft een andere partij zich inmiddels al aangediend.
- De inkomsten uit een eventuele joint-venture zullen nooit gelijk worden aan de inkomsten uit de CAI. De inkomsten worden gedeeld met de externe partij en er moeten flinke investeringen terugverdiend worden.
- Het CAI netwerk levert nu mogelijk nog veel op, in een later stadium niet meer.
- het onderhouden van een netwerk voor televisie en internet vinden wij geen kerntaak van de gemeente.
- Verkopen van de CAI zou in een klap de Algemene reserve weer op peil brengen.

*Afvalbeleid*
De afvalstoffenheffing is niet kostendekkend. Dit is een terugkerende discussie. Een oplossing is niet het verhogen van de heffing, maar bewoners stimuleren meer en beter het afval te scheiden.
Het aantal papiercontainers in de gemeente is slechts 1 container op 322 woningen. De GFT-bak wordt door veel inwoners helemaal niet gebruikt. Wij roepen het college op om inwoners actiever te informeren over scheiden van afval en de kosten wanneer dit onvoldoende gebeurd. Daarnaast hopen wij dat onze motie voor een avondopenstelling van de gemeentewerf alsnog zo snel mogelijk uitgevoerd wordt. Ook dit is een manier om burgers makkelijker afval te laten scheiden.

*Het Boelenspark krijgt een nieuwe invulling.*
Midden in het dorp hebben we een groot mooi ruim park waar naar onze mening te weinig gebruik van wordt gemaakt. Het wordt gebruikt als honden-uitlaatplek, met een beetje mazzel wordt er een paar dagen per jaar op geschaatst, en 1 of 2 x per jaar gaan we er naar toe als er een Klaphekfestival o.i.d. wordt georganiseerd. En that's it.
Wat Lijst KRAS betreft heeft variant 2 of 3 onze voorkeur, maar eigenlijk zouden wij liever optie 4 zien, en dat is het beste van alle 3 de scenario's in één. Met lange mooie wandelpaden, speelattributen voor de jeugd, een kiosk met lichte horeca waar mensen hun vrije tijd kunnen besteden, maar ook mooie houten vlonders aan het water waar visliefhebbers hun rust kunnen pakken, én natuurlijk ook genoeg ruimte voor hondenbezitters om hun hond daar los te laten lopen. Eerlijk is eerlijk, er zijn niet veel Honden-uitlaatplekken in onze gemeente. Ook zouden wij graag wat meer kansen voor kunst en cultuur in het park zien. Misschien een klein podium waar incidenteel een optreden kan worden georganiseerd met lokale artiesten.
Een levendig park waar jong en oud, met verschillende interesses, graag naartoe komt

*Verkeerssituatie Pinkewad naar De Hors*
Het Pinkewad is een kinderrijke buurt, waar op dit moment (volgens de laatste telling) 41 kinderen wonen die veelvuldig gebruik maken van het speeltuintje in deze straat. Doordat het Pinkewad ook als toegangsweg geldt voor de toekomstige bewoners van De Hors is naast het speeltuintje een toegangsbrug gebouwd. Ondanks het versmallen van de weg en de extra drempels en groenstrook, zorgt dit voor een gevaarlijke situatie. Deze aanpassingen zorgen er weliswaar voor dat de snelheid van de automobilist verminderd, maar doordat het speeltuintje is afgeschermd met struiken en precies na de bocht ligt zorgt er voor dat de kinderen die daar oversteken over het hoofd worden gezien. De bewoners zien nu al gevaarlijke situaties ontstaan als de toekomstige bewoners van de Hors komen kijken in de wijk bij de nieuwe brug.
De oplossing ligt voor de hand, want door de herziening van het woongebied De Hors is er een directe aansluiting met het parkeerterrein aan het wandelpad mogelijk. Deze aanpassing is makkelijk te realiseren, want de geasfalteerde weg ligt er al en loopt pal naast het toekomstige parkeerterrein. De toegangsbrug naar De Hors zou in deze situatie alleen toegankelijk moeten zijn voor wandelaars en fietsers.

**Input GroenLinks**

Duurzaamheid

De klimaatcrisis is zichtbaarder dan ooit. De recente hitterecords en bosbranden geven ons een voorproefje van wat mogelijk gaat komen. Het vorige college heeft te weinig werk gemaakt van duurzaamheid en de energietransitie. Men zei deze thema's heel belangrijk te vinden, maar wierp in de praktijk obstakels op. Onder het motto ''niet voorop lopen'' is een passieve houding aangenomen. GroenLinks wil dat het college echt werk gaat maken van de energietransitie. Dat begint met het uitstralen van **urgentie**. Geef het thema een prominente plek in het college-akkoord en neem de opgave staan serieus. We willen een einde aan het afwachtbeleid van de afgelopen bestuursperiode. Iedereen moet mee kunnen komen in de energietransitie. De verantwoordelijkheid voor verduurzaming ligt nu vooral bij burgers. Daardoor ontstaat ongelijkheid. Rijke burgers kunnen hun huis immers makkelijk verduurzamen terwijl burgers met weinig geld dit niet kunnen betalen. De gemeente zou de voorwaarden moeten scheppen voor een energietransitie die voor iedereen werkt. Kijk ook naar manieren om in te zetten op 'win-win' oplossingen. Vaak zijn er koppelingen te maken met andere beleidsvelden. Een voorbeeld is het investeren in zonnepanelen voor minima. Dit brengt duurzame energie met zich mee, maar zorgt ook voor meer bestedingsruimte bij gezinnen met weinig geld. Met één maatregel kan de gemeente zo werken aan twee verschillende doelen.
In het coalitieakkoord staat dat er geen opties worden uitgesloten. GroenLinks vindt dit een verstandige positie. Dit betekent dat ook dat het plaatsen van windmolens niet langer taboe is. De gemeente zou moeten onderzoeken of (en zo ja waar) windmolens mogelijk in te passen zijn.
*Concrete punten:*

- Meetbare doelen hanteren voor productie van duurzame energie
    - Op korte én op lange termijn (2030 vs. 2040)
- Ambitieus aanpakken van het Actieplan Energiebesparing
- Kleine windmolens in het landelijk gebied toestaan
- Pilot-project zelfvoorzienende woonblokken
    - Zie voor een illustratie: https://edam-volendam.groenlinks.nl/nieuws/wonen-aan-een-plantsoen-doe-het-lokaal-kort-en-samen

Wonen

De wooncrisis gaat ook onze gemeente niet ongemerkt voorbij. Er is een groot tekort aan reguliere koop- en huurwoningen. De woningen die er zijn worden steeds duurder. Daarnaast heeft Edam-Volendam veel te weinig sociale huurwoningen. Het vorige college heeft er veel te lang over gedaan om de ernst van de wooncrisis te erkennen, waardoor echte actie vooralsnog is uitgebleven. GroenLinks wil een brede aanpak van de wooncrisis, waarin we niet alleen maar blind 'bouwen, bouwen, bouwen'. Dat betekent kijken naar de betaalbaarheid van het aanbod (zowel nieuw als bestaand), het beter benutten van onze woningvoorraad en het inperken van de macht van marktpartijen. Het overkoepelende doel moet zijn dat iedereen weer kan wonen in Edam-Volendam. Hiervoor is het nodig dat de gemeente weer de leiding neemt over de lokale woningmarkt.
Snelheid is ook belangrijk. Het college zou moeten onderzoeken hoe bouwlocaties sneller ontwikkeld kunnen worden en welke 'korte klappen' de gemeente kan maken. Daarbij moet er vaart gemaakt worden met de Uitvoeringsagenda Wonen, waarin de brede aanpak kan worden uitgewerkt. Het voorstel voor de opkoopbescherming dient na het zomerreces zo snel mogelijk te worden behandeld.
Als definitie van 'betaalbare woning' wordt tegenwoordig vaak de NHG-grens (€355.000 in 2022) gehanteerd. Het streven om in de Lange Weeren 20% woningen tot de NHG-grens te realiseren betekent dat veel koopstarters buiten de boot zullen vallen. Kijk naar manieren om dit percentage verder te verhogen en zorg ook voor een goede spreiding van de prijsklasse binnen dit aanbod.
GroenLinks wil dat de beschikbare ruimte voor woningbouw goed wordt benut. In deze tijd van woningschaarste kunnen we het ons niet permitteren om te bouwen alsof we oneindig veel grond

hebben. Dat betekent niet alleen maar appartementen bouwen, maar ook minder terughoudend zijn met hoogbouw. Sommige locaties lenen zich goed voor hoogbouw, zoals het Tase-terrein. We hebben de verantwoordelijkheid richting onze woningzoekenden om deze kansen goed te benutten.
*Concrete punten:*

- Actief aan de slag met ontwikkelen huidige inbreilocaties
- In kaart brengen en verwerven kansrijke inbreilocaties
- 30% sociale huur bij elk project, compenseren bij ander project wanneer dit niet lukt
- Stimuleren en verruimen van regels voor woningsplitsing
- Tegengaan van woningleegstand en beperken toeristische verhuur
- Locatie voor alternatieve woonvormen (o.a. tiny houses)

<u>Biodiversiteit</u>
De biodiversiteit neemt wereldwijd af. Klimaatverandering, stikstof en menselijke activiteiten zoals woningbouw hebben een negatief effect op het leefgebied van plant- en diersoorten. Ook in onze gemeente kunnen we op plaatselijk niveau met concrete acties de biodiversiteit verbeteren. GroenLinks ziet graag dat biodiversiteit in het DNA van de gemeente komt. Bij alle werkzaamheden moet goed gekeken worden naar kansen om de biodiversiteit naar een hoger plan te tillen. Denk aan meer groen, het aanleggen (en verplichten) van groene tuinen en daken en natuurinclusief beheer. Het college moet actief plannen maken om de biodiversiteit in de meest versteende wijken te verbeteren. Bewonersinitiatieven die hieraan bijdragen verdienen alle steun vanuit de gemeente.
*Concrete punten:*

- Ecologisch maai- en snoeibeheer breder uitrollen
    - Voorbeeld: minder maaien op meer plaatsen, zodat de natuur haar gang kan gaan.
- Boomplantprogramma met concrete doelstellingen
- Stimuleren van kleinschalige initiatieven biodiversiteit (bijv. “Indianendorp” in Edam)
- Natuurinclusief bouwen met invoeren puntensysteem bij projecten

    Nieuwe projecten moet een minimum aantal punten scoren. Elke natuurinclusieve maatregel staat voor een hoeveelheid punten. De ontwikkelaar kan kiezen welke van deze maatregelen hij in het project toepast om de benodigde punten te verkrijgen. Zie het Amsterdamse systeem voor meer informatie: https://assets.amsterdam.nl/publish/pages/974180/puntensysteem_voor_natuurinclusief_bouwen_2022.pdf

<u>Natuur en landschap</u>
De natuur en ons landschap staat onder druk door de effecten van klimaatverandering, stikstof en economische activiteiten. Als gevolg hiervan is de bodem in ons Natura 2000-gebied in de Zeevang verzuurd, wat de ecologie ter plaatse flink aantast. Tegelijkertijd speelt het (mogelijk) verdwijnen van sommige boerenbedrijven. Dit kan het karakter van ons landelijk gebied ingrijpend veranderen.
De gemeente moet respectvol omgaan met de groene ruimte in Edam-Volendam. Als we ons open landschap volbouwen zijn we het voor altijd kwijt. Het college zou als uitgangspunt moeten hanteren dat het open landschap behouden blijft. Inbreiden is hierbij de ‘gouden standaard’. De keuze voor bouwen in het groen zou alleen met zwaarwegende redenen gemaakt moeten worden.
De kwaliteit van de natuur in ons Natura 2000-gebied moet worden versterkt. GroenLinks wil dit samen met de boeren doen. Daarom zou het college de boeren moeten helpen bij de overstap naar natuurinclusieve landbouw. Hier kan wellicht worden samengewerkt met de provincie.

*Concrete punten:*

- Integraal natuurplan voor weidevogelgebied Zeevang
    - Zie voor een illustratie: https://edam-volendam.groenlinks.nl/nieuws/gezonde-natuur-en-gezonde-boerenbedrijven-het-kan
- Stimuleren van natuurinclusieve landbouw

- Gemeentelijk platform “Agrariërs” oprichten

Sociaal domein

GroenLinks wil dat in het sociaal domein vertrouwen weer centraal komt te staan. Burgers moeten met persoonlijke aandacht en compassie worden benaderd, niet met formulieren en achterdocht. Regels en beleid zouden daarnaast geen belemmering moeten vormen voor het ondersteunen van burgers die hulp nodig hebben. Begin met denken vanuit de hulpvraag en niet vanuit de regelgeving. In deze moeilijke tijden neemt het risico op armoede toe. In 2019 telde onze gemeente volgens het CBS 1000 huishoudens ten minste één jaar minder verdienden dan 120% van het sociaal minimum. Dit aantal zal inmiddels een stuk hoger liggen. Het college zou de omvang van de armoede in onze gemeente in kaart moeten brengen. Onderzoek daarbij ook in hoeverre de doelgroep gebruikmaakt van de beschikbare gemeentelijke voorzieningen en of deze voorzieningen ook echt toereikend zijn. Onze gemeente heeft momenteel te weinig zicht op de effecten van haar sociale beleid. GroenLinks wil dat de ervaringen van burgers met de sociale voorzieningen structureel in kaart worden gebracht. Zo krijgt het perspectief van de burger een duidelijke plaats in de evaluatie van beleid en uitvoering. In de discussies over het sociaal domein gaat het meestal over geld. Hoewel gezonde financiën een belangrijke randvoorwaarde is, moeten wij (college én gemeenteraad) opletten dat we het geld niet voorop zetten. Het belangrijkste uitgangspunt moet blijven dat de burger de ondersteuning krijgt die hij nodig heeft om een goed leven te leiden. Verlies dit niet uit het zicht door de financiële kwesties.

*Concrete punten:*

- Aanpak mentale gezondheid jongeren
- Betrekken ervaringsdeskundigen bij evaluatie en (door)ontwikkelen van beleid
- Criterium ‘eigen kracht’ toepassen met redelijkheid en oog voor individu

Cultuur

Edam-Volendam ademt cultuur. We hebben een rijke geschiedenis en heel veel hedendaags talent. Toch zien we dat niet terug in de gemeentelijke uitgaven. Onze gemeente besteedt ongeveer drie keer minder geld aan cultuur dan de gemiddelde gemeente in Noord-Holland. Dat legt beperkingen op de initiatieven die de gemeente kan ondernemen. Edam-Volendam heeft alles in zich om uit te groeien tot een topcultuurgemeente, maar zet daar vooralsnog niet op in. De unaniem aangenomen motie ‘Kunst en cultuur maakt het leven leuk’ laat zien dat ook de lokale politiek meer actie wenst. GroenLinks wil dat kunst en cultuur veel meer aandacht krijgt vanuit de gemeente. Meer geld is niet de oplossing, maar wel het begin. Daarna willen we een ambitieus cultuurbeleid dat niet alleen recht doet aan onze historische kunst en cultuur, maar ook aan de vele kunstenaars en muzikanten die vandaag de dag werken. De organisaties van ons lokale culturele veld hebben het moeilijk, onder andere door het wegvallen van vrijwilligers. Zij verdienen meer steun bij hun belangrijke werk. Culturele organisaties en vrijwilligers ervaren een gebrek aan waardering en steun. De genoemde motie, het politieke deel van het Cultuurpanel en de beloften in de verkiezingscampagnes hebben verwachtingen gewekt voor het nieuwe beleid. Geef kunst en cultuur daarom een prominente plaats in het college-akkoord. En belangrijker: pak door met een breed cultuurbeleid dat recht doet aan ons diverse cultuuraanbod, de veelvoud aan lokaal talent en de rijke geschiedenis van Edam-Volendam.

*Concrete punten:*

- Meer budget voor kunst en cultuur
- Oprichting van een culturele broedplaats
- Nieuwe cultuureducatie-projecten zoals Oude Meesters
- Meer invloed Cultuurplatform op beleid en uitvoering

Inclusiviteit

De kerngedachte van inclusiviteit is eigenlijk heel simpel: iedereen hoort erbij. Iedereen is gelijkwaardig en moet mee kunnen doen in de samenleving. Dit betekent dat discriminatie, seksisme en andere vormen van uitsluiting moeten worden tegengegaan. Het NIVO-interview met een jonge lesbische vrouw laat zien dat er ruimte voor verbetering is in onze gemeente. Nog niet iedereen kan volledig meedoen, puur omdat hij of zij 'anders' is dan de grote meerderheid van de gemeenschap. GroenLinks wil dat de gemeente helpt om uitsluiting tegen te gaan. Op meerdere gebieden is iets te winnen. Denk bijvoorbeeld aan toegankelijkheid van de buitenruimte. De invloed van de gemeente kent zijn grenzen, maar we kunnen wel streven naar een samenleving waar voor iedereen een plek is. Door gerichte maatregelen op lokaal niveau komt dat ideaal dichterbij.

*Concrete punten:*

- Beleid gericht op acceptatie en ondersteuning van LHBTI-jongeren
- Met Sinterklaasverenigingen in gesprek blijven over Zwarte Piet
- Bemiddeling bij arbeidsparticipatie door statushouders
- Verbeteren toegankelijkheid van de openbare ruimte voor gehandicapten

**Door: Sportplatform**

## 1. Aanleiding

Op 11 mei 2022 hebben de coalitiepartners VD'80, CDA, Zeevangs Belang en BVNL Nederland een coalitieakkoord op hoofdlijnen gepresenteerd met de naam "Verbinden, verbeteren en vernieuwen". De coalitiepartners hebben daarbij aangegeven dit akkoord te willen uitwerken tot een collegeprogramma, waarin concreter staat beschreven wat het college wil bereiken en wat zij daarvoor gaat doen de komende jaren. Daarbij is aangegeven dat het collegeprogramma ruimte biedt om onderwerpen toe te voegen die nog niet in het coalitieakkoord staan opgenomen of om onderwerpen te verdiepen. Daarbij is aangegeven dat het akkoord wordt voorgelegd aan enkele partners in de gemeente met de uitnodiging om suggesties voor het collegeprogramma toe te sturen aan het nieuwe college.

Daarom is het teleurstellend dat het Sportplatform als gemeentelijk adviesorgaan geen rechtstreekse uitnodiging heeft gekregen met suggesties voor het collegeprogramma te komen.

## 2. Inleiding

Binnen de gemeenschap van Edam-Volendam neemt sport een prominente rol in met tal van (top)sportverenigingen. En die daarbij worden ondersteund door een leger van vrijwilligers. Sportverenigingen en hun vrijwilligers vertegenwoordigen een enorm maatschappelijk kapitaal. Hun sportaanbod brengt mensen in beweging en zorgt voor ontmoeting en sociale binding. Tegelijkertijd vinden ook veel mensen hun weg naar sportscholen, bootcampclubs of yogagroepen.

## 3. Coalitieakkoord 2022-2026 gemeente Edam-Volendam

Het is daarom teleurstellend te moeten constateren dat in het coalitieakkoord het woord sport slechts één keer wordt genoemd. Toch wordt in het coalitieakkoord een aantal beleidsterreinen genoemd waarbij sport een belangrijke bijdrage kan leveren aan de realisatie van de beoogde beleidsdoelstellingen. Zo wordt in het coalitieakkoord onder 'Sociaal Domein' aangegeven dat de coalitie zich vooral wil richten op preventie en het tijdig signaleren van problemen bij de jeugd. Maar ook het ondersteunen van volwassenen en ouderen bij een gezonde leefstijl in een gezonde omgeving.

Daarnaast is in het coalitieakkoord een aantal beleidsterreinen opgenomen die direct of indirect een relatie hebben met sport. O.a. wordt onder 'Leefbaarheid' genoemd het behoud van voorzieningen. Hoewel niet expliciet benoemd gaan wij ervan uit dat ook sportvoorzieningen hier onder worden verstaan. Onder 'Energietransitie, milieu en duurzaamheid' wordt ingegaan op de energietransitie en het verduurzamen van het gemeentelijk vastgoed. Ook sportaccommodaties vallen daaronder.

## 4. Uitwerking coalitieakkoord in het collegeprogramma

De Sportnota Edam-Volendam is in 2017 door de raad vastgesteld en inmiddels aan een revisie toe, maar de in de sportnota vastgestelde ambitie en uitgangspunten zijn ook nu nog onverkort van toepassing.

Verbinden, verbreden en verbeteren, dat is het motto van de gemeente Edam-Volendam als het gaat om sporten in de gemeente. Zo is de inclusieve samenleving de centrale ambitie die ook in de missie binnen de sportnota als centraal uitgangspunt geldt. Onderliggend doel is om een samenleving te creëren waar de inwoners zich gezond en gelukkig voelen, waarbij sport en bewegen onderdelen zijn van de (dagelijkse) activiteiten om dat te bereiken.

Daarbij heeft de gemeente een faciliterende rol om alle inwoners de gelegenheid te geven om te sporten en te bewegen. Inwoners die zelf (nog) niet in staat zijn om te gaan sporten of te bewegen gaat de gemeente ondersteunen. Met de nota wil de gemeente zorgen voor een omgeving die uitnodigt tot bewegen. Soms voldoen daarvoor bestaande faciliteiten niet meer en moet er gezocht worden naar andere vormen om de jeugd en senioren uit te dagen. Daarbij wil de gemeente stimuleren dat sportaanbieders zich bewust zijn van hun maatschappelijke rol en een verantwoordelijkheid hebben om inwoners, die zelf (nog) niet in staat zijn om te gaan sporten of bewegen, te vinden en te motiveren om aan de slag te gaan. Zo nodig met een aangepast aanbod.

Op basis daarvan worden hierna een aantal speerpunten benoemd die volgens het Sportplatform hoog op de lokale politieke agenda voor de komende vier jaar moeten staan. En dus een plaats in het collegeprogramma moeten krijgen.

### 4.1. Sport en bewegen, motorische ontwikkeling

Studie na studie toont het grote belang van bewegen en sporten voor de motorische, verstandelijke en sociale ontwikkeling, en voor gezondheid, vitaliteit, ontspanning en plezier.
We weten dit allemaal wel, maar toch is in Nederland al decennia lang sprake van een toenemende pandemie van bewegingsarmoede, overgewicht en hieraan gerelateerde ziekten zoals diabetes, hart- en vaatziekten en depressie. Een groot deel van de Nederlanders beweegt te weinig en zit teveel. Ook voor een toenemend aantal kinderen is sprake van een uiterst zorgelijke ontwikkeling. Het is om deze redenen van groot belang dat er meer prioriteit aan bewegen en sport meer prioriteit te geven.

De fysieke en mentale gezondheid van onze inwoners staat voor ons centraal. Bewegen draagt hieraan bij. Om het dagelijks bewegen te stimuleren zien we hier voor de gemeente een ondersteunende rol in. Ook de brede motorische ontwikkeling (BMO) van kinderen staat hoog op de agenda. In het onderwijs en sport om blijvende, plezierige en passende sportdeelname te stimuleren. In onze gemeente moeten (sociaal) kwetsbare groepen kunnen sporten en bewegen. Hoe, waar en wanneer zij willen. De gemeente dient zoveel mogelijk belemmeringen weg te nemen. Gezien de huidige sociale ontwikkelingen mbt LHBTI en transgender issues in het algemeen dienen we gezamenlijk aan een inclusieve, sociaal veilige en beweegvriendelijke omgeving te werken die bijdraagt aan een gezondere en vitalere gemeente. Ook moet er gezocht worden naar innovatieve manieren om verschillende doelgroepen, met name jeugd, op een leuke manier te laten sporten en bewegen, zoals met games, gamification en urban sports. Dit in samenwerking met LEF en de sportverenigingen. Ook moet de gemeente veel meer over de gemeente grenzen kijken m.b.t. kennis

in binnen- en buitenland wat echt werkt, van erkende interventies tot deelname in Europese sportprojecten.

Vanuit het lokale Sportakkoord Edam-Volendam zijn door het Rijk incidenteel middelen beschikbaar gesteld voor sportaanbieders (verenigingen, maar ook particuliere instellingen), waarbij nieuwe initiatieven kunnen worden gefinancierd die bijdragen aan de bevordering van de motorische, verstandelijke en sociale ontwikkeling en voor gezondheid, vitaliteit, ontspanning en plezier. Maar dit zijn incidentele middelen, terwijl voor de lange termijn structureel geld nodig is.

**Wij adviseren uw college in de uitwerking van het collegeprogramma bovenstaande onderwerpen mee te nemen.**

### 4.2. Evaluatie subsidieregeling sport

In 2016 is een nieuwe subsidieregeling sport vastgesteld. Om voor subsidie in aanmerking te komen moeten verenigingsactiviteiten worden ontwikkeld die ertoe bijdragen dat kinderen in de leeftijd tot 18 jaar actief (gaan) sporten dan wel daarbij actief betrokken zijn. Het organiseren en houden van sportevenementen komt eveneens voor subsidiëring in aanmerking. Voorts is bepaald dat de subsidie incidenteel van aard is en voor verenigingsactiviteiten max. € 4.000 per activiteit bedraagt.

Daarvoor werd aan verenigingen structureel subsidie verstrekt op basis van het aantal jeugdleden tot 18 jaar. Hierdoor hadden de vereniging de mogelijkheid de contributie te ‘dempen’ waarmee de drempel voor jeugdigen om te gaan sporten werd verlaagd. In de huidige subsidieregeling is hier geen ruimte meer voor en dat heeft bij verschillende sportverenigingen een inkomstenderving tot gevolg gehad die moest worden opgevangen door verhoging van de contributiegelden.
De huidige subsidieregeling heeft als nadeel dat er steeds opnieuw (jeugd)activiteiten ontplooid moeten worden om voor subsidie in aanmerking te komen. Voor die activiteiten blijkt er nauwelijks ruimte aanwezig om aan die doelstelling inhoud te geven. De reguliere jeugdsportbeoefening lijkt daarmee het kind van de rekening te zijn geworden.

Diverse sportverenigingen hebben voorts aangegeven het proces voor het aanvragen van subsidie ingewikkeld te vinden. Met name de cofinanciering van projecten heeft feitelijk tot gevolg dat verenigingen eigen vermogen moeten inzetten (waardoor verenigingen met een gezond financieel beleid eigenlijk worden afgestraft).

**Wij adviseren uw college, mede in relatie tot hetgeen hiervoor onder 4.1 is opgenomen, om de evaluatie van subsidieregeling sport in het collegeprogramma op te nemen.**

### 4.3. Tekort aan binnensportaccommodaties

Uit eigen ambtelijk onderzoek naar het gebruik van de sportaccommodaties in de gemeente Edam-Volendam is gebleken dat de bezettingsgraad van de sporthallen Opperdam en De Seinpaal nagenoeg optimaal is. Er is daarmee een grens bereikt voor de bestaande binnensportactiviteiten. Uit een behoeftepeiling onder de zaalsportgebruikers blijkt echter dat de vraag naar binnensportactiviteiten alleen maar toeneemt. Vraag en aanbod komen daardoor steeds verder uit elkaar te liggen.

Volgens het onderzoek monitor Sport en Gemeenten heeft de gemeente Edam-Volendam minder ruimte voor zaalsporten, als wordt vergeleken met andere gemeenten met een vergelijkbare omvang. Ten einde de hierboven gememoreerde ambities te kunnen realiseren en de verwachte vraag te kunnen opvangen, is het noodzakelijk op niet al te lange termijn uitbreiding van de binnensportaccommodaties te realiseren. Het Sportplatform adviseert daarom een nieuwe ruime sporthal te bouwen, waarin alle soorten van zaalsport kunnen worden beoefend. De sporthal kan

dan in de plaats komen van Sportzaal de Kreil. Deze sportzaal is te klein voor verschillende zaalsporten en nadert ook zijn levensduur. Datzelfde geldt voor de gymzaal Gymzaal Langemeerstraat.

**Het Sportplatform adviseert, gelet op de toenemende vraag naar binnensportaccommodatie, in het collegeprogramma de uitbreiding van binnensportaccommodatie op te nemen.**

### 4.4. Gezonde voeding

Het Sportplatform ziet een gezond kantine-aanbod als hulpmiddel om te kiezen voor een gezonder leefpatroon. Jongeren vinden het belangrijk om zich fit te voelen en er goed uit te zien. Zij verbinden gezonde voeding aan een mooi uiterlijk en een goede conditie en willen daarbij hun eigen eetkeuzes te maken. Daarom willen wij samen met alle sportverenigingen met de politiek een draagvlak creëren dat de basis moet vormen voor alle activiteiten waarbij kinderen betrokken zijn. Vanuit het aanbod, maar ook intrinsieke motivatie, moet het vanzelfsprekend worden om een gezonde voedingskeuze te maken.

**Wij vragen uw college daarover in het nog op te stellen collegeprogramma hier aandacht aan te besteden.**

### 4.5. Verduurzamen sportlocaties

In het coalitieakkoord onder ‘Energietransitie, milieu en duurzaamheid’ geeft uw college aan dat in het kader van de verduurzaming van o.a. het eigen vastgoed de gemeente het goede voorbeeld moet geven. Er leven diverse ideeën over het stimuleren van de aanschaf van warmtepompen en zonnepanelen en het stimuleren van initiatieven m.b.t. energieopwekking.

Door internationale ontwikkelingen (o.a. de oorlog in Oekraïne) zijn de energieprijzen (met name de gasprijzen) in 2022 enorm gestegen en een daling lijkt vooralsnog niet in zicht. Voor een aantal verenigingen betekent dit een aanslag op hun beschikbare exploitatie. Een versnelde transitie naar duurzame energie lijkt een oplossingsrichting.

**Wij adviseren u met de sportaanbieders in overleg te gaan opdat de transitie naar duurzame energie kan worden versneld en dit in het collegeprogramma verder te concretiseren.**

Namens het Sportplatform Edam-Volendam,
Nico Karhof
Voorzitter